

Nuuk, 9. august 2023

Orientering nr. 12/ 2023

Erik Jensen genvalgt som formand for Siumut

Den 28.-30. juli 2023 afholdte koalitionspartiet Siumut landsmøde i Qasigiannuit. Blandt dagsordenspunkterne var et nyt partiprogram for den næste 3-årige periode og afholdelse af valg til formandsposten i Siumut.

Tre kandidater opstillede til formandsvalget; den siddende formand Erik Jensen, den tidligere formand Kim Kielsen og medlem af Folketinget Aki-Mathilda Høegh-Dam.

Erik Jensen gik til valg på at fortsætte i den nuværende koalition og dermed bakke op om koalitionens nultolerance over for uran for at kunne fortsætte med at realisere de mange initiativer, der skal være med til at give befolkningen bedre levevilkår. Kim Kielsen gik til valg på at fortsætte den linje, han lagde i sin periode som formand for partiet og Naalakkersuisut, nemlig stabilisering af landets økonomi. Kielsen mener, det går for langsomt med alternative indtægtskilder og vil være garant for, at landets råstofpolitik ikke vakler. Han mener derfor, at det er nødvendigt at høre befolkningen om, hvilken politik der skal føres på området, herunder uranspørgsmålet. Aki-Mathilda Høegh-Dam gik til valg på, at arbejdet for grønlandsk selvstændighed skal intensiveres. Til Sermitsiaq den 25. juli 2023 udtalte hun: *"Der bliver brugt alt for mange undskyldninger og forbalinger på trods af, at vi har et kæmpe arbejde foran os, nu er det på tide at der bliver taget handling og det kan ikke gå hurtigt nok"*. Dette arbejde betyder ifølge Aki-Mathilda Høegh-Dam både forhandlinger med en række eksterne parter, men også forhandlinger internt i Grønland, hvorfor der ifølge Aki-Mathilda Høegh-Dam kan gå mange år, før en egentlig statsdannelse kan ske.

Der var i alt 68 stemmeberettigede fordelt på medlemmer af Inatsisartut, Naalakkersuisut, Folketinget, borgmestre, hovedbestyrelse, lokalformænd og ungdomspartiet.

Erik Jensen opnåede 39 stemmer, mens de to øvrige kandidater Aki-Matilda Høegh-Dam og Kim Kielsen fik hhv. 16 og 13 stemmer. Der var enstemmighed om at genvælge Vivian Motzfeldt som næstformand. Ud over formandsvalget vedtog Siumuts generalforsamlingen en række nye politiske målsætninger, som partiet nu skal arbejde for. Efter formandsvalget bekræftede Erik Jensen den 31. juli 2023 over for nyhedsmediet Sermitsiaq, at han har været i dialog med formanden for Naalakkersuisut, Múte B. Egede og udtalte herom: *"Ja, vi har en del at tale med hinanden om, og det er vi begyndt på. Og ja, vores målsætninger i partiet giver anledning til evaluering af koalitionsamarbejdet, men jeg gik til valg på at fortsætte den linje koalitionen har sat sig for at køre frem til næste valg til Inatsisartut, og det har jeg tænkt mig at indfri"*.

Forslag til finanslov for 2024 præsenteret

Naalakkersuisoq for Finanser, Ligestilling, Råstoffer og Justitsområdet, Naja Nathanielsen, præsenterede på et pressemøde den 8. august 2023 Naalakkersuisuts forslag til finanslov for 2024. Finanslovsforslaget, der blev præsenteret under overskriften ”Kernevelværd og reformbehov”, er udarbejdet efter en regel om, at udgifterne maksimalt må vokse med en procent udover inflationen i et givent år og maksimalt to procent over fire år. Landets økonomi er kommet godt igennem de senere års kriser med først corona pandemien og efterfølgende inflation og usikkerhed på de internationale markeder som følge af krigen i Ukraine.

Naalakkersuisoq oplyser, at man i finanslovsforslaget har valgt at fokusere på tre velfærdsområder, som skal løftes. Det drejer sig om sundhedsområdet, ældreområdet og børne-/ungeområdet. På disse områder lægger Naalakkersuisut bl.a. op til:

- Ophævelse af den gensidige forsørgelsespligt for pensionister.
- Oprettelse af fire nye børneresehold som skal udgøre en landsdækkende terapeutisk behandlingsindsats. Målgruppen er særligt børn og unge, som er ofre for seksuelle overgreb.
- Forstærket rekrutteringsindsats for personale til sundhedsvæsenet.
- Anskaffelse af et nyt elektronisk patientjournalssystem til Sundhedsvæsenet.

Med forslaget budgetteres der samlet set med et overskud på drifts- og anlægssaldoen på 91 mio. kr. for 2024.

Overvågning af Grønland

Den 25. juli 2023 bragte DR en artikel om, at forsvarets overvågningsfly ikke i stand til at patruljere luftrummet i Grønland i det ønskede omfang. Det fik efterfølgende formanden for Grønlands Fisker og fangerforening (KNAPK) *Nikkulaat Jeremiassen* til at gå ud med en meddelelse på foreningens facebookside, hvor han på vegne af foreningen kommer med følgende udtalelse: ”*Det er ikke tilfredsstillende, at eventuelle miljøforureninger eller ulovligt fiskeri i Grønlands havterritorium ikke opfanges. Det kan gå ud over Grønlands økonomi og miljø*”, og fortsætter: ”*Vi kan risikere at miste store indtægter, hvis forurening eller ulovligt fiskeri forårsager tab af indtægter. Det er ikke forsvarligt. Vi har ikke råd til at spare på overvågningen*”.

Bekymrende PFAS-fund

Et studie fra Aarhus Universitet viser, at borgere i Ittoqqortoormiit har nogle af verdens højeste koncentrationer af PFAS i blodet. Disse resultater har fået flere af oppositionspartierne til at kræve handling. Formanden for Attasut udtalte til KNR den 19. juli 2023, at det vil være nærliggende at undersøge hele befolkningen for stoffet, mens Demokratiit ønsker, at der bliver lavet en oplysningskampagne om PFAS, så borgerne med den viden selv kan tage stilling til, om de ønsker at ændre deres kostvaner.

Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø Kalistat Lund ser alvorligt på resultaterne fra Ittoqqortoormiit, og i et interview til KNR den 22. juli 2023 kom han med en opfordring til det internationale samfund om at træffe ekstraordinære foranstaltninger mod PFAS- forurening, for hvis man skal komme problemet til livs i Grønland, så kræver der globale og ekstraordinære foranstaltninger.

Stort overskud i KNI A/S

KNI A/S, der er Grønlands største handels- og servicevirksomhed, fremlagde den 3. august 2023 årsregnskab for 2023. Dette viste et ekstraordinært stort overskud på 239 mio. kr. mod 135,1 mio. kr. året før. Det høje overskud skyldes bl.a. øget salg af brændstof til krydstogtsrederierne. På generalforsamlingen anbefalede formand for Naalakkersuisut, Múte B. Egede, at selskabet initierer tiltag, som kan sikre landet fortsatte gunstige og stabile brændstofpriser, også efter en kommende ny prisaf tale på brændstof.